

จดหมายข่าว

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ISSN 1513-5179 ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒ เล่มที่ ๑๑๘ ประจำเดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓

www.constitutionalcourt.or.th

สารบัญ

ประกาศ แต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

บทบรรณาธิการ

ประวัติประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

สารจากประธานศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องในวาระศาลรัฐธรรมนูญ ครบรอบ ๒๒ ปี

สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗/๒๕๖๓ เรื่อง นายวิฑูรย์ ตงกุลชัย งามเลิศ

หรือ จิบเบอ ยูลิซซีส ไมเคิล วิฑูรย์ ตงกุลชัย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

รวมภาพกิจกรรม ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓

หน้า

๓

๕

๖

๑๑

๑๒

๑๖

“ยึดหลักนิติธรรม คำจูนประชาธิปไตย ห่วงใยสิทธิและเสรีภาพของประชาชน”

“Adhere to rule of law, uphold democracy, protect rights and liberties of the people”

ประกาศ

แต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า

ตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญ
และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามประกาศลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ และวันที่
๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยที่ นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
กับนายชัช ชลวร นายจรัญ ภักดีธนากุล และนายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ได้ดำรงตำแหน่งมาจนครบวาระ และอยู่ปฏิบัติหน้าที่จนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่
จะเข้ารับหน้าที่ นั้น

บัดนี้ วุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเพื่อแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๐๐ (๑) และ (๕) ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ได้แก่ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม นายวิรุฬห์ แสงเทียน นายจิรนิติ หะวานนท์
และนายณภดล เทพพิทักษ์ ต่อมาผู้ได้รับความเห็นชอบดังกล่าว ได้ประชุมร่วมกับตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ประกอบด้วย นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์
นายปัญญา อุดชาชน และนายวรวิทย์ กังศศิเทียม เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธาน
ศาลรัฐธรรมนูญแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบมาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. นายวรวิทย์ กังศศิเทียม	เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ
๒. นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม	เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
๓. นายวิรุฬห์ แสงเทียน	เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
๔. นายจิรนิติ หะวานนท์	เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
๕. นายนภดล เทพพิทักษ์	เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๓ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พรเพชร วิชิตชลชัย

ประธานวุฒิสภา

สวัสดีท่านสมาชิกจดหมายข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทุกท่าน เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๓ ราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ว่า มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นที่ยิ่ง ในโอกาสนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงนำประวัติประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว พร้อมทั้งสารจากประธานศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องในวาระศาลรัฐธรรมนูญครบรอบ ๒๒ ปี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๓ ลงเผยแพร่ไว้ในจดหมายข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเล่มนี้ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีเนื้อหาสาระสรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗/๒๕๖๓ เรื่อง นายวิทเทอวิน จิบเบอ ยูลิซซ์ซิส ไมเคิล หรือ จิบเบอ ยูลิซซ์ซิส ไมเคิล วิทเทอวิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และปิดท้ายด้วยรวมภาพกิจกรรม ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓

ทั้งนี้ ท่านผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดจดหมายข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในรูปแบบ E-book ฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์ของหอสมุดกฎหมายรัฐธรรมนูญ <http://elibrary.constitutionalcourt.or.th/document/letters.php> และขอเชิญชวนผู้ที่สนใจทุกท่านสมัครเป็นสมาชิกจดหมายข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายได้ที่เว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญ www.constitutionalcourt.or.th หัวข้อ “ดาวน์โหลด” ไปที่ “ใบสมัครสมาชิก จดหมายข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ” หรือสแกน QR Code และสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานสัมพันธ์ และเผยแพร่กฎหมายรัฐธรรมนูญ โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๓ ๓๖๘๘ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๑๕ ในวันและเวลาราชการ

“บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏ
ในจดหมายข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและบรรณาธิการ
ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย”

ประวัติ

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ดำรงตำแหน่ง ๑ เมษายน ๒๕๖๓

วัน เดือน ปีเกิด ๑ มีนาคม ๒๔๙๕

ประวัติการศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมดี) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง (กฎหมายมหาชน)
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

ประวัติการทำงาน

- อัยการจังหวัดสกลนคร วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๓๔
- อัยการจังหวัดอุดรธานี วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖
- อัยการพิเศษฝ่ายแผนงานฝึกอบรม วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓
- สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด
- ตุลาการศาลปกครองกลาง วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔
- รองอธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔
- อธิบดีศาลปกครองพิษณุโลก วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕
- ตุลาการศาลปกครองสูงสุด วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ประวัติอื่น ๆ

- ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ (ก.ศป.) ๒ สมัย
- อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยนเรศวร
- อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับ

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.)

ประวัติ

นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ดำรงตำแหน่ง ๑ เมษายน ๒๕๖๓

วัน เดือน ปีเกิด ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

ประวัติการศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เนติบัณฑิตไทย (ลำดับที่ ๑ สมัย ๒๘) สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- LL.M. (Master of Law, Harvard University)
- M.C.L. (Master of Comparative Law, George Washington University)
- S.J.D. (Doctor of Juridical Science, George Washington University)

ตำแหน่งทางวิชาการ

- ศาสตราจารย์พิเศษ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- ผู้พิพากษาศาลจังหวัดขอนแก่น
- ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ
- ผู้พิพากษาศาลแพ่ง ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลแพ่ง
- เลขานุการศาลฎีกา
- ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์
- ประธานแผนกคดีผู้บริโภคในศาลอุทธรณ์ภาค ๒
- ประธานแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลอุทธรณ์
- อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
- ผู้พิพากษาศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล
- กรรมการกฤษฎีกา

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับ

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.)

เหรียญพระราชทาน

- เหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ ชั้นที่ ๕

ประวัติ

นายบุคคล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ดำรงตำแหน่ง ๑ เมษายน ๒๕๖๓

วัน เดือน ปีเกิด ๓ ธันวาคม ๒๔๙๙

ประวัติการศึกษา

- รัฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- Master of Arts (International Relations), Northern Illinois University
(Fulbright Scholarship)

ประวัติการทำงาน

- ผู้อำนวยการกอง กองเอเชียตะวันออก ๒ กรมเอเชียตะวันออก (พ.ศ. ๒๕๔๐)
- อัครราชทูตที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ สิงคโปร์ (พ.ศ. ๒๕๔๒)
- รองอธิบดีกรมเอเชียตะวันออก (พ.ศ. ๒๕๔๖)
- อธิบดีกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา (พ.ศ. ๒๕๔๗)
- เอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร (พ.ศ. ๒๕๔๙)
- เอกอัครราชทูต ณ กรุงเวลลิงตัน (พ.ศ. ๒๕๕๓)
- รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๘)
- เอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์ (พ.ศ. ๒๕๕๘)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับ

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.)

ประวัติ

นายวิรุพพ์ แสงเทียน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ดำรงตำแหน่ง ๑ เมษายน ๒๕๖๓

วัน เดือน ปีเกิด ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

ประวัติการศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เนติบัณฑิต สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

ประวัติการทำงาน

- ประธานแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจในศาลฎีกา (๑ ตุลาคม ๒๕๕๖)
- รองประธานศาลฎีกา (๑ ตุลาคม ๒๕๕๘)
- ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับ

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.)

ประวัติ

นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ดำรงตำแหน่ง ๑ เมษายน ๒๕๖๓

วัน เดือน ปีเกิด ๒๒ พฤศจิกายน ๒๔๙๗

ประวัติการศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ ๒๘ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- นายทหารพระธรรมนูญ กองทัพเรือ (๒๕ มีนาคม ๒๕๑๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๒๔)
- ผู้ช่วยผู้พิพากษา ผู้พิพากษาประจำกระทรวงช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุ่งสง และผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดแม่สอด ศาลจังหวัดพิษณุโลก และศาลจังหวัดนครสวรรค์ (๑ ตุลาคม ๒๕๒๔ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๓๔)
- ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวงช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครสวรรค์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหลังสวน ศาลจังหวัดอุทัยธานี และศาลจังหวัดกำแพงเพชร (๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ - ๑๐ เมษายน ๒๕๔๐)
- ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา (๑๑ เมษายน ๒๕๔๐ - ๒ มิถุนายน ๒๕๔๒)
- ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ (๓ มิถุนายน ๒๕๔๒ - ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙)
- ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ภาค ๓ (๒ ตุลาคม ๒๕๔๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐)
- ประธานแผนกคดีผู้บริโภคในศาลอุทธรณ์ภาค ๕ และประธานแผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลอุทธรณ์ภาค ๓ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒)
- รองประธานศาลอุทธรณ์ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔)
- อธิบดีผู้พิพากษภาค ๑ และอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖)
- ผู้พิพากษาศาลฎีกา (๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗)
- ประธานศาลอุทธรณ์ภาค ๕ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)
- ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา (๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)
- ประธานแผนกคดีคำสั่งคำร้องและขออนุญาตฎีกาในศาลฎีกา (๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับ

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.)

สารจากประธานศาลรัฐธรรมนูญ

เนื่องในวาระศาลรัฐธรรมนูญ ครบรอบ ๒๒ ปี

เนื่องในวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ นี้ จะเป็นวาระที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับการสถาปนาขึ้นมาครบรอบ ๒๒ ปี ซึ่งในปีนี้ ถือว่าประเทศไทยและโลกได้เข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด ซึ่งนอกจากเรื่องของเทคโนโลยีต่าง ๆ แล้ว ความเปลี่ยนแปลงในทางความคิดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนก็เป็นไปในทางที่ก้าวหน้า และเสรียิ่งขึ้น พร้อมกับกระแสที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกหันกลับมาทบทวนถึงคุณค่าดั้งเดิมของการเป็นสถาบันของชาติ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

ที่ผ่านมา ศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนสำคัญของการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในทางกฎหมายและสิทธิเสรีภาพอย่างค่อยเป็นค่อยไปมาตลอดระยะเวลา ๒๒ ปีแห่งการปฏิบัติหน้าที่ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญได้ยอมรับหลักความเสมอภาคของหญิงชายและบุคคล ยอมรับหลักการว่ากฎหมายนั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็นแห่งสภาวะการณ์ทางสังคม การคุ้มครองสิทธิบุคคลในการถูกกล่าวหาในคดีอาญาว่าจะต้องกระทำไปโดยยึดหลักความเหมาะสม ได้สัดส่วน ภายใต้การเคารพในหลักนิติธรรม อันเป็นหลักการสากลที่สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยและนานาชาติร่วมเป็นภาคี ควบคู่ไปกับการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพและหลักนิติธรรมดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้ตอกย้ำความสำคัญของการปกป้องรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นสถาบันหลักของชาติอันเป็นที่เคารพเทิดทูนอย่างสูงสุดของปวงชนชาวไทยที่มีมาอย่างต่อเนื่องในประวัติศาสตร์ชาติไทย

นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญก็เล็งเห็นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยกำหนดภารกิจสำคัญในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ และการปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัลด้วยการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ของศาลรัฐธรรมนูญในรูปแบบของสื่อใหม่และช่องทางการเรียนรู้ด้วยตัวเองผ่านทางเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์ด้วย

ด้วยผลงานที่ผ่านมาและวิสัยทัศน์ที่วางแผนจะทำต่อไปในอนาคต ศาลรัฐธรรมนูญพร้อมแล้วจะเป็นองค์กรตุลาการที่มีบทบาทหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และหลักนิติธรรม ไปพร้อมกับการธำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นชาติที่เป็นประชาธิปไตยและมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นมิ่งขวัญของชาติ โดยคำนึงถึงการมีประชาชนเป็นศูนย์กลางที่สามารถเข้ามาสู่กระบวนการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญและเข้าถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างสะดวกและง่ายดายด้วยเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เพื่อเป้าหมายสูงสุด คือความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของไทยที่จะยืนยงคงสถาพรตลอดไป

(นายวรวิทย์ กังคศิเทียม)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗/๒๕๖๓

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

เรื่อง นายวิทเทอวิน จิบเบอ ยูลิซซ์ซิส ไมเคิล หรือ จิบเบอ ยูลิซซ์ซิส ไมเคิล วิทเทอวิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายวิทเทอวิน จิบเบอ ยูลิซซ์ซิส ไมเคิล หรือ จิบเบอ ยูลิซซ์ซิส ไมเคิล วิทเทอวิน (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนเป็นบุตร โดยชอบด้วยกฎหมายของนายเดิร์ก วิทเทอวิน สัญชาติดัตช์ และนางสาวดาวใจ ชันตะคุต สัญชาติไทย โดยเกิดเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๒ ณ เมืองอูเทร็คต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีการแจ้งเกิด ณ สำนักงานทะเบียนเมืองอูเทร็คต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ บิดาและมารดาของผู้ร้องได้จดทะเบียนสมรส ณ สำนักงานทะเบียนเมืองอูเทร็คต์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้ร้องเป็นลูกจ้างในสถานบริการแห่งหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายจัดระเบียบสังคม เข้มงวดกับสถานบริการตามกฎหมาย และมีการเข้าตรวจสอบสถานบริการต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงสถานบริการที่ผู้ร้องทำงานอยู่ หลังจากนั้น ผู้ร้องต้องเดินทางออกนอกประเทศไทย ต่อมากระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ ไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร เนื่องจากผู้ร้องเป็นบุคคลที่มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากรหรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เข้าลักษณะเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๘) ต่อมา มารดาของผู้ร้องได้ยื่นหนังสือต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขออนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อทำบัตรประจำตัวประชาชนและขอสัญชาติไทย สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีหนังสือแจ้งว่าไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในประเทศไทย เนื่องจากเป็นคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ และคำสั่งรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด ห้ามมิให้อุทธรณ์ จึงไม่อนุมัติให้บันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเพื่ออนุญาตให้ผู้ร้อง

เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดกระบี่ เรื่อง ขอสัญญาชาติไทย ศาลพิพากษาให้ยกคำร้อง ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายืน ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้เพิกถอนคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินรับคำร้องเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพ้นระยะเวลาหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องจากผู้ร้อง แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินยังไม่มีคำวินิจฉัย

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๕/๒๕๕๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และเป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนและเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากคำสั่งตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพ และขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ร้อง

(๒) หนังสือคำสั่งของผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ที่ไม่อนุมัติให้บันทึกข้อมูลเพิ่มเติมเพื่ออนุญาตให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ ขอให้คำสั่งดังกล่าวเป็นโมฆะ

(๓) วินิจฉัยให้ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยได้ในฐานะที่เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด เพื่อมาเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎรและทำบัตรประจำตัวประชาชน ในฐานะที่เป็นคนไทยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากคำสั่งและการกระทำดังกล่าว ทั้งการละเมิดสิทธิและเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีหนังสือแจ้งผลรายงานการดำเนินการเพิ่มเติมว่า เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ ได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งที่ ๒๗๕๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ ยกเลิกการไม่อนุญาตผู้ร้องเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศโดยลบบรายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว และผู้ร้องยื่นคำร้องขอส่งเอกสารเพิ่มเติมฉบับลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แจ้งว่า ผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทยตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๗๕๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ยกเลิกการไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร และได้รับสัญชาติไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางไทยแล้ว

เห็นว่าแม้ผู้ร้องได้รับการเพิกถอนคำสั่งห้ามเข้าประเทศไทย พร้อมทั้งจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและหนังสือเดินทางไทยแล้ว ทำให้ผู้ร้องได้รับการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย ซึ่งมีผลให้เหตุที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกระทบสิทธิและเสรีภาพหมดลงแล้วก็ตามแต่โดยที่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีสิทธิความเป็นพลเมืองไทยได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของรัฐ และเป็นเหตุที่มีความเกี่ยวเนื่องกับสถานะภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่ไม่อาจถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร หรือไม่อาจถูกห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ มีผลให้การพิจารณาคดีนี้ต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่สั่งจำหน่ายคดีก็ได้ และเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของทางราชการในภายหน้า ศาลรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาคดีนี้ต่อไป

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย มิให้ถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร หรือมิให้ถูกห้ามเข้ามาในราชอาณาจักร อันเป็นสิทธิเด็ดขาด โดยสัญชาติเป็นเครื่องมือที่ใช้บ่งบอกถึงความเป็นสมาชิกหรือพลเมืองของรัฐ ซึ่งแสดงออกถึงความผูกพันหรือความจงรักภักดีทางการเมืองต่อรัฐ และก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐเจ้าของสัญชาติกับบุคคลผู้มีสัญชาตินั้น ๆ โดยรัฐเป็นผู้กำหนดการได้หรือเสียสัญชาติแต่เพียงผู้เดียว เมื่อบุคคลใดมีสัญชาติไทยแล้วย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยมีสิทธิพลเมืองในการอยู่อาศัยในราชอาณาจักร ขณะเดียวกันรัฐจะเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักรมิได้ ดังนั้น บุคคลผู้มีสัญชาติไทยจึงไม่อาจถูกไล่ออนสิทธิในการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรโดยอำเภอใจมิได้ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

สำหรับการได้มาซึ่งสัญชาติไทยของบุคคลนั้น พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย และผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หากบุคคลใดมีองค์ประกอบแห่งข้อเท็จจริงครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดย่อมจะได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด ซึ่งแบ่งได้เป็นการได้สัญชาติไทยตามหลักสายโลหิต และหลักดินแดน สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง บัญญัติรับรองไว้ว่า “การถอนสัญชาติของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้” โดยการได้มาซึ่งสัญชาติไทยโดยการเกิดของบุคคลนั้น กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องได้บัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งบุคคลที่เกิดจากบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทยมีสิทธิได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิต อันเป็นการได้สัญชาติไทยโดยผลของกฎหมาย แต่บุคคลนั้น

ยังคงต้องดำเนินการตามกระบวนการร้องขอเพื่อให้ได้สัญชาติไทยตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องไปติดต่อกับหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องและดำเนินการตามระเบียบกฎหมายอื่นในเรื่องนั้น ๆ เสียก่อน

การได้มาซึ่งสัญชาติไทยนั้นเป็นไปตามกฎหมาย และต้องดำเนินการให้ครบถ้วน เช่น การบันทึกการย้ายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เป็นต้น ส่วนสถานะทางกฎหมายในฐานะพลเมืองไทยเป็นกรณีที่ต้องแยกออกจากกัน และไม่กระทบกระเทือนถึงสัญชาติของบุคคลที่มีอยู่ตั้งแต่แรก เนื่องจากไม่ว่าบุคคลจะมีการบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรหรือไม่ ก็ไม่อาจปล้ำล้างข้อเท็จจริงที่ว่าบุคคลผู้นั้นย่อมต้องมีสัญชาติใดสัญชาติหนึ่งติดตัวมาตามที่กฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศกำหนดขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีบุคคลเกิดมาโดยไร้สัญชาติ อันเป็นส่วนหนึ่งของการรับรองสิทธิมนุษยชนของประชากรโลก ด้วยเหตุนี้การมีข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรกับการมีสัญชาติจึงเป็นคนละกรณีกัน

ส่วนการที่พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๗ บัญญัติให้ผู้ที่มีหลักฐานอันเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเชื่อถือว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยสามารถพิสูจน์การเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยได้ จึงมีการออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการขอพิสูจน์สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยข้อ ๓ และข้อ ๔ ของระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยต้องยื่นคำขอ พร้อมนำหลักฐานยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบคำขอพิสูจน์สัญชาติ (ต.ม. ๑๐) ซึ่งระบุให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่ผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยสามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้เท่านั้น แม้ระเบียบดังกล่าวจะไม่มีเนื้อหาที่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร

เพื่อขอพิสูจน์สัญชาติไทยก็ตาม แต่ในกรณีที่บุคคลที่ถูกคำสั่งกระทรวงมหาดไทยไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรมีผลให้บุคคลนั้นไม่สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติไทยตามที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้ได้ บุคคลดังกล่าวจึงได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากระเบียบที่กำหนดเงื่อนไขให้ยื่นคำขอพิสูจน์สัญชาติไทยด้วยตนเอง ซึ่งโดยปกติทั่วไปผู้ขอพิสูจน์สัญชาติไทยสามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อพิสูจน์สัญชาติไทยได้ แต่อาจมีบางกรณีที่บุคคลไม่สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ การที่ไม่ได้กำหนดยกเว้นกรณีที่บุคคลไม่สามารถเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อพิสูจน์สัญชาติไทยของตนเองได้ ดังเช่นกรณีข้อเท็จจริงตามคำร้องในคดีนี้ ทำให้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ของบุคคลดังกล่าวอาจถูกกระทบได้ เพราะหากบุคคลนั้นได้รับโอกาสเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อพิสูจน์สัญชาติไทยหรือได้รับโอกาสพิสูจน์สัญชาติไทยในต่างประเทศจากหน่วยงานของรัฐที่ประจำอยู่ในต่างประเทศที่มีหน้าที่ในการพิสูจน์สัญชาติไทย สิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

ย่อโดย นายนิพัทธ์ หงษ์มณี
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ
กลุ่มงานคดี ๗ สำนักคดี ๔
นายธรรมรงค์ จันทร์ด้า
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๗
นางสาวธาริณี มณีรอด
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา
ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๗ ตอนที่ ๔๗ ก
วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

รวมภาพกิจกรรม ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๓*

เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๓

นายชวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพานพุ่มดอกไม้ถวายราชสักการะพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เนื่องในวันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ ที่สะพานพระพุทธยอดฟ้า กรุงเทพมหานคร

* ภาพจากเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญ www.constitutionalcourt.or.th

เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมถวายแจกันดอกไม้และลงนามถวายพระพร เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหาวชิโรตตมางกูร สิริวิบูลยราชกุมาร ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายณภดล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมถวายแจกันดอกไม้ และลงนามถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันฉัตรมงคล ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ณ พระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ เพื่อถวายพระพรชัยมงคล และแสดงความจงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๓

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ ณ พระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๓

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีถวายพระพรชัยมงคลและลงนามถวายพระพร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ เพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาถวายราชสักการะ เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ณ พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระวิหารหลวง วัดสุทัศน์เทพวราราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมถวายแจกันดอกไม้และลงนามถวายพระพร สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ขอให้ทรงหายจากพระอาการประชวรและทรงมีพระพลานามัยแข็งแรงโดยเร็ว ณ โรงพยาบาลจุฬารัตน์ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ปรึกษาคดีรัฐธรรมนูญ

การขอรับคำปรึกษาด้านกฎหมายของประชาชนที่เกี่ยวกับคดีรัฐธรรมนูญ สามารถติดต่อได้ 3 ช่องทาง คือ

๑

ติดต่อด้วยตนเอง ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ (อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์) เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร (ห้องปรึกษาคดี ชั้น ๒)

๒

ติดต่อทางโทรศัพท์ หมายเลข ๐ ๒๑๔๒ ๕๐๗๔ และหมายเลข ๐ ๒๑๔๒ ๕๐๗๕ **Call Center ๑๒๐๑**

๓

ผ่านเว็บไซต์ ภายใต้เมนู “ปรึกษาคดีรัฐธรรมนูญ” หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ “office@constitutionalcourt.or.th”

เจ้าของ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ปรึกษา

เชาวนะ ไตรมาศ สุทธิรักษ์ ทรงศิริไล มนตรี กนกวารี

บรรณาธิการ

เชาวนะ ไตรมาศ

กองบรรณาธิการ

กลุ่มงานสัมมนาและเผยแพร่กฎหมายรัฐธรรมนูญ สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา

คณะผู้จัดทำ

อัจฉราพร นาคสาร

พจีกานต์ สวัสดิ์ดวงศ์

อาทินนท์ สมัครการ

กนกวรรณ ชมะโชติ

ณเรศ บัวเกศ

สุภัทร แสงประดับ

เจนวิวัฒน์ ต้องประสงค์

ธงไชย คงมงคล

พรพิมล นาคะวิโรจน์

สิ่งตีพิมพ์

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตที่ 8/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

ผลิตโดย สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

(อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์) เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๗๗๗๗ Call Center ๑๒๐๑

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๒๒

E-mail : office@constitutionalcourt.or.th

ออกแบบและจัดพิมพ์โดย

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๓๗๖ ถนนชัยพฤกษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๒ ๙๐๐๐ โทรสาร ๐ ๒๔๓๓ ๒๗๔๒

E-mail : aprint@amarin.co.th

Website : www.amarin.co.th